

(2)

(1)

(3)

(4)

3. **נחלים ומפלים** - ניתן לנצל את השיפוע העדין ביותר בגן, או פשוט ליצור אותו לצורך העניין. כל נחל, בין אם עדין או דרמטי, מוסיף עניין עצום בגן, כשהוא יכול להוות ניגוד מעניין למדשאה רחבה, או ללוות שביל טיול או כניסה אל הבית. שיפוע מודגש שינוצל ליצירת נחל עם מפל גדול ותיחום באמצעות סלעים גדולים לעולם יהווה מוקד עיצובי בעל עוצמה וממד פראי.

4. **תעלות ואמות מים** - מתקשרות בד"כ לבריכות פורמליות. אפשר לנצל את המבנה הטופוגרפי של הגן לתכנון זרימת מים שהיא בד"כ רדודה וצרה. במידה ושטח הגן משתרע במדרון ניתן לשלב מפלים.

5. **עציצי מים** - חצאי חביות, כיורים ישנים, כלים מבטון ואבנים חצובות הם רק כמה דוגמאות למכלים היכולים לשמש כעציצי מים המתאימים במיוחד לגינות קטנות. הם מתאפיינים בנפח קטן יחסית של מים (ביחס לבריכה) ומומלץ למקמם באזור מוצל יחסית. בעציצי מים רצוי לוודא ולשמור על כיסוי נכבד של פני הבריכה בצמחי מים כדי לשמור על האיזון ועל צלילות המים. כך ניתן למנוע צורך בפילטר ומנורת uv. ובמידת הרצון להוסיף משאבה קטנה ליצירת סירקולציה עדינה.

6. **מזרקות ומשחקי מים** - מזרקות הן אטרקציה של תנועה, משחקי שבירת אור וצלילי מים. ניתן לשלבן בבריכה פורמלית ולא פורמלית - אם כי הן מתאימות יותר לבריכות פורמליות - או ליצור מזרקה צמודה לקיר.

למעשה, אין גבול לשלל האפשרויות לשילוב אלמנט מים בגינת הבית, וכך או אחרת הקסם שהוא נושא עמו מובטח!

1. אלמנט מים מדורג מבטון דמוי אבן. "מים שקטים"
2. מפל נחושת בשילוב גופי תאורה במרפסת. "מים שקטים"
3. עציץ מים ובו נימפיאה ואירוס מים. "משתלת שתיל"
4. בריכת נוי הבנויה על רצפת מרפסת בבנין רב קומות. "מים שקטים"

טוב מראה עיניים - שלל אפשרויות מימיות

1. **בריקות פורמליות** - בריכה היוצרת בדרך כלל מבנה גיאומטרי. מתאימה לגינות קטנות שבהן יש בעיקר משטחי ריצוף, לפרויקטים ציבוריים ולגינות בעלות מראה צורני. בריכה מסוג זה מאופיינת בדרך כלל בשוליים מוגדרים, והשתילה, אם בכלל, תהיה מאופקת ומינורית. מאידך, דווקא שילוב של צמחים פראיים יותר הבולטים מעל פני המים עשויים להוות ניגוד מעניין למבנה הפורמלי, וניתן ליצור אותה גם כבריכה מוגבהת שתשמש כספסל לצד הבריכה.

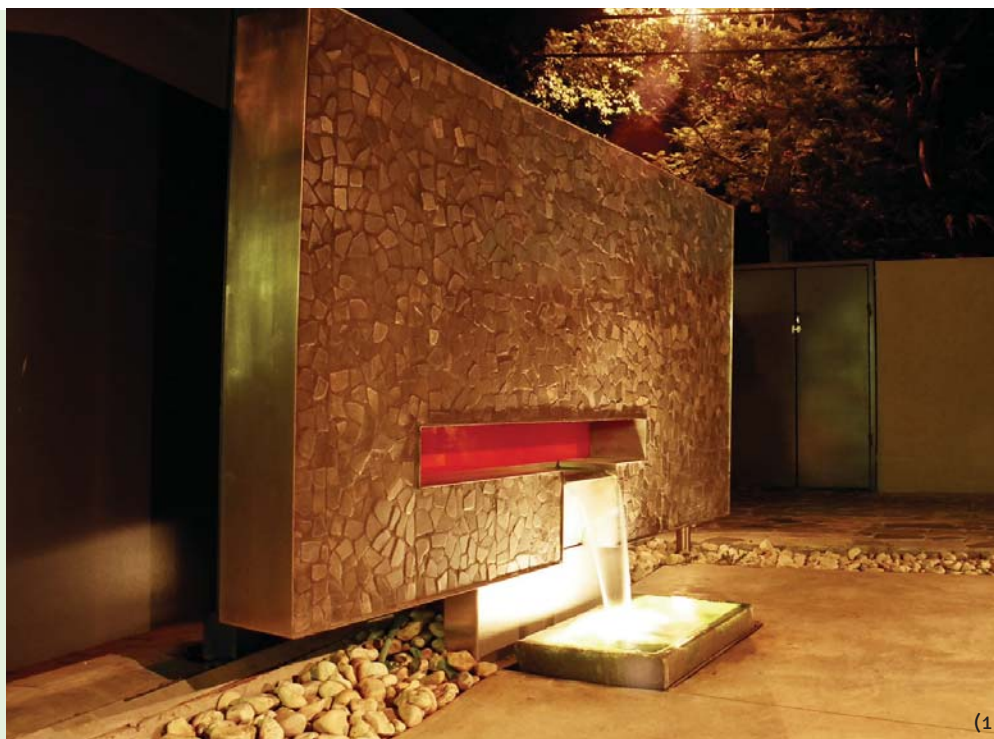
2. **בריקות לא פורמליות** - הדגש הראשון בבריכה כזו יהיה למזג אתה לתוך הסגנון השלם של עיצוב הגן.

סוג זה של בריכות מעניק אפשרויות רבות לשימוש בצמחי מים מגוונים וליצירת שטחים ביצתיים שיקיפו אותן ויאפשרו לשלב שתילה מגוונת המרחיבה, למעשה, את שטח הבריכה. באותה קטגוריה בלתי פורמלית, ניתן ליצור גם בריכות ואגמים המעוצבים כסביבת מים טבעית. בבריכות אלה יש לשם דגש על בנייה נכונה, ציוד איכותי לסינון המים, ויחס נכון בין צמחים, סוגי דגים וכמותם. יש לתכנן את גודל מערכת הסינון על פי כמות הדגים, הסוגים וגודלם הסופי (יש לקחת בחשבון שגם דגים גדלים עם הזמן...) וכן בהתאם לכמות הצמחייה והחשיפה לשמש.

סוג הדגים אף משפיע על בחירת הציוד והצמחים. למשל, דגי קוי גדולים אוכלים את הנימפיאות ואף מפרישים יותר הפרשות המצדיקות שילוב מערכת סינון חזקה דיה, כדי למנוע היווצרות של חוסר איזון היכול לבוא לידי ביטוי בבוצה, אצות, עכירות ועוד.

1. גשרון עץ מעל נחל המהווה אלמנט עיצובי ופרקטי כאחד. "מים שקטים"
2. מפל דומיננטי בבריכה אקולוגית. "מים שקטים"
3. בריכה נוי אקולוגית בעלת שני מפלסים. "מים שקטים"
4. אמת מים באלמנט לא אקולוגי בפארק. "אשד מזרקות"

(1)

(2)

(3)

1. מפל נירוסטה ואבני פסיפס. "מים שקטים"
2. נחל ובריכה בסגנון טבעי. "מים שקטים"
3. מזרקה ספירלה יצוקה מבטון דמוי אבן. "מים שקטים"

בריקה, מפל, מזרקה, או אולי אמת מים?

מאת: זהר גרינמן וסמדר יחיאלי
חב' מים שקטים - בריכות נוי ומפלים.

שילוב אלמנט מים בגינה יכול להיעשות במגוון אפשרויות של עיצובים וחומרים - בריכות מסוגים שונים, תעלות ואמות מים, נחלים ומפלים, או "סתם" עציצי מים

אלמנט מים המתוכנן היטב הוא בבחינת הזדמנות ליצור עניין בגן, ולזכות בפינה חמד המעשירה את המרחב בממד נוסף של צליל ותנועה, כמו גם בהרבה קסם ורוגע. יחד עם זאת, קיימות עדיין מספר אמונות המעלות חשש באשר לשילוב אלמנט כזה בגינת הבית, דוגמת התייחסות למים כאל מקור למשיכת יתושים, או בזבוז יקר הכרוך בכך. ניתן להבין את החששות, אך תכנון נכון נושא עמו פתרונות המספקים להם תשובה. למשל, ביתושים ניתן לטפל בדרך אקולוגית של שימוש בגמבוזיות (דגים שאוכלים זחלי יתושים) או בדרך אחרת, לא אקולוגית, ע"י שימוש בכלור. באשר לבזבוז יקר - ובהחלט מוצדק, הרי שאלמנט מים הפועל על בסיס סירקולציה, אינו מחובר לצנרת המים הביתית ורק "מפוצה" על אובדן שנובע מאידוי ע"י מילוי מים אוטומטי.

שילוב אלמנט מים בגינה יכול להיעשות במגוון רחב של אפשרויות המתאימות לסביבות שונות - לשטחים גדולים או קטנים, לגינות בעיצוב קלאסי או מודרני, ולמסגרות תקציב משתנות, קטנות כגדולות.

לפני כל החלטה לשלב אלמנט מים בגן חשוב לברר ולבדוק למה, בעצם, מעוניינים בכך. ורק אחר כך לגשת לשלב מעשי יותר של תכנון "איפה ואיך". בין השיקולים שצריכים להילקח בחשבון ראוי להתייחס לאופן זרימת המים וההשפעה שתהיה לו במיקום המיועד לכך בגן, וכן לבחירת החומרים ומידת השפעתם על הסביבה הנבחרת. זרימת המים, למשל, ניתנת לשליטה לפי הצורך, אם בעוצמתה, אם בצליל העולה ממנה ואם באופן בו היא מתרחשת. כדאי לדעת שזרימה חזקה מידי יכולה להרתיע וזרימה חלשה מידי אפילו להטריד, שהצליל העולה ממים הזורמים לתוך מים רדודים שונה לחלוטין מזה העולה כשהם זורמים למים עמוקים או על סלע, וצורת ה"נפילה" ניתנת לבחירה בין מפל וילון חלק, נפילה מסלע טבעי או יציאה מברז. באשר לעיצוב ולשימושי החומרים: עיצוב מחומרים מודרניים כמו נירוסטה ישווה אפקט שונה לחלוטין מזה שמעניק שימוש בחומרים טבעיים כגון אבן ועץ, כך שהבחירה בעיצוב ובחומר צריכה להתאים למיקום המיועד ולאופיו של הגן, לסגנון הבית וכמוכן לבעליו. לצד אלמנט המים מומלץ לתכנן פינת ישיבה כדי ליהנות מהמראה ומהצלילים, ולהשלמת התמונה להוסיף תאורת גן - ספוטים תת מימים ותאורה מיוחדת מעל פני המים שמשרה קסם מיוחד. אגב, ציוד לבריכות ולמזרקות זמין ונגיש במשתלות רבות, ומי שאינו חושש לקחת על עצמו את האתגר לבנות אלמנט כזה בעצמו ימצא את התהליך מעניין ומהנה.

1. פינת ישיבה מעל בריכת נוי. "מים שקטים"
2. נחל אמורפי המהווה אלמנט פיסולי מרכזי בגן. "אשד מזרקות"